

รายงานผลการดำเนินงาน

โครงการจัดพิธีไหว้ครุหน้าภูศิลป์

วันที่ 9-10 มีนาคม 2567

ณ ห้องประชุม ชั้น 6 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

สาขาวิชาภูศิลป์และการละคร มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

คำนำ

การดำเนินโครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น กิจกรรม ส่งเสริม อนุรักษ์ ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมความเป็นไทยอย่างยั่งยืน กิจกรรมย่อย การจัดพิธีไหว้ครู ในวันที่ 9-10 มีนาคม 2567 เวลา 7:00 – 15:00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 6 อาคาร 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร การดำเนินงานบรรลุตามกระบวนการและวัตถุประสงค์ทุกประการ โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมและประชาชนได้รับความรู้เรื่อง พิธีไหว้ครูนาฏศิลป์และสามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับเยาวชนได้อย่างถูกต้อง

สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้ตระหนักถึงภารกิจมหาวิทยาลัย จึงได้ดำเนินโครงการดังกล่าวขึ้น เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวัฒนธรรมและสร้างเครือข่ายด้านความร่วมมือศิลปวัฒนธรรมให้แก่หน่วยงานภาครัฐและเอกชน จนสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการให้เป็นที่ ยอมรับของสังคม

คณะผู้จัดทำ
สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร

สารบัญ

ตอนที่ 1 บทนำ

หลักการและเหตุผล
วัตถุประสงค์ของโครงการ
เป้าหมายเชิงปริมาณ/เป้าหมายเชิงคุณภาพ
งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการ
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ตอนที่ 2 วิธีการประเมิน

การประเมินโครงการ
แบบสรุปความพึงพอใจ

ตอนที่ 3 สรุปผลการประเมินโครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567

แบบสรุปการดำเนินโครงการ
ศูนย์การเรียนรู้ทางการแสดงทางวัฒนธรรมฯ กิจกรรมพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์วันที่ 9-10 มีนาคม 2567
ภาพถ่ายกิจกรรม
รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ

ตอนที่ 1
บทนำ

คณะมนุษยศาสตร์ฯ
 รับเลขที่..... ๐๑๗/๖๗
 วันที่..... 14 ก.พ. 2567
 เวลา..... 10.20 น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ที่ วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขออนุญาตจัดกิจกรรมและขออนุมัติใช้งบประมาณในการจัดกิจกรรม โครงการจัดพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์
 เรียน คณบดี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ด้วยสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กำหนดจัดกิจกรรม
 บริการวิชาการโครงการจัดพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์ ในวันที่ 9- 10 มีนาคม 2567 เวลา 07.00 - 15.00 น. ณ
 ห้องประชุมชั้น 6 อาคาร 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมประกอบด้วย
 คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้การสวดทางวัฒนธรรมและการสร้างเศรษฐกิจเพื่อชุมชนอย่างยั่งยืน อาจารย์
 นักศึกษา และประชาชน จำนวน 50 คน เพื่อเป็นการส่งเสริม อนุรักษ์ และสืบสานพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์และ
 ให้ความรู้กับชุมชนรวมถึงเยาวชนไทยที่สนใจในศิลปะการแสดงทางนาฏศิลป์

สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร จึงขออนุญาตจัดกิจกรรม และขออนุมัติเงินงบประมาณใน
 การจัดกิจกรรม จากแผนการดำเนินงาน เงินงบประมาณแผ่นดิน (งปม.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
 ไปพลางก่อน รหัสโครงการ 1-103-115-0901 จำนวนเงินทั้งสิ้น 90,000 บาท (เก้าหมื่นบาทถ้วน)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

1. อนุญาต
2. อนุมัติงบประมาณ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ ไหมเจริญ)

หัวหน้าโครงการ

เพื่อโปรดพิจารณา

เพื่อโปรดพิจารณา

1. อนุญาตจัดกิจกรรม
2. อนุมัติใช้งบประมาณ

งปม.๖๖

(งปม.๖๖ งบอุดหนุนวัฒนธรรม)

โปรดส่งเอกสารนี้มายังผู้อำนวยการ

เรียน คณบดี

เพื่อโปรดพิจารณา

1. อนุมัติจัดกิจกรรม

2. อนุมัติใช้งบประมาณ

1. อนุมัติจัดกิจกรรม

2. อนุมัติใช้งบประมาณ

ข้อเสนองบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

โครงการ ศูนย์การเรียนรู้การแสดงผลทางวัฒนธรรมและการสร้างเศรษฐกิจเพื่อชุมชนอย่างยั่งยืน

หน่วย : บาท

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม/รายการ	ลำดับที่+๕๕:๒๒		ระยะเวลา		งบประมาณ		จำนวนครั้ง		งบประมาณ
		จำนวน	หน่วยนับ	จำนวน	หน่วยนับ	เงิน	บาท	จำนวน	ครั้ง	
๑.โครงการจัดพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์ ๙๐,๐๐๐ บาท										
๑.๑	ค่าตอบแทน ๔,๐๐๐ บาท									-
	- ค่าวิทยากร	๒	คน	๕	ชั่วโมง	๔๐๐	บาท	๑	ครั้ง	๔,๐๐๐
๑.๒ ค่าใช้สอย ๘๖,๐๐๐ บาท										
	- ค่าอาหารกลางวัน	๕๐	คน	๑	มื้อ	๕๐	บาท	๒	วัน	๕,๐๐๐
	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม	๕๐	คน	๒	มื้อ	๒๕	บาท	๒	วัน	๕,๐๐๐
	- ค่าจ้างเหมาจัดเครื่องสังเวยเครื่องควาแบบดิบ	๑	ชุด	-	-	๑๕,๐๐๐	บาท	๑	ครั้ง	๑๕,๐๐๐
	- ค่าจ้างเหมาจัดเครื่องสังเวยเครื่องควาแบบสุก	๑	ชุด	-	-	๑๕,๐๐๐	บาท	๑	ครั้ง	๑๕,๐๐๐
	- ค่าจ้างเหมาจัดเครื่องสังเวยของหวานชุดใหญ่	๒	ชุด	-	-	๓,๕๐๐	บาท	๑	ครั้ง	๗,๐๐๐
	- ค่าจ้างเหมาจัดเครื่องสังเวยผลไม้ ๙ ชนิด	๓	ชุด	-	-	๒,๐๐๐	บาท	๑	ครั้ง	๖,๐๐๐
	- ค่าจ้างเหมาจัดดอกไม้ จัดธูป จัดเทียนเงิน เทียนทองและอื่นๆ	๑	งาน	-	-	๑๐,๐๐๐	บาท	๑	ครั้ง	๑๐,๐๐๐
	- ค่าจ้างเหมาดนตรีไทยบรรเลงเพลงครู ประกอบพิธีไหว้ครู	๑	วง	-	-	๒๐,๐๐๐	บาท	๑	ครั้ง	๒๐,๐๐๐
	- ค่าจ้างเหมาอาหารถวายพระและปัจจัย ๙ รูป	๑	งาน	-	-	๓,๐๐๐	บาท	๑	ครั้ง	๓,๐๐๐
รวมงบประมาณทั้งสิ้น										๙๐,๐๐๐

๕/๖

กำหนดการ
โครงการ จัดพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์
วันที่ 9- 10 มีนาคม 2567 เวลา 07.00-15.00 น.
ณ ห้องประชุมชั้น 6 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

.....

วันที่ 9 มีนาคม 2567

- 08.00 น. -ผู้เข้าร่วมงานลงทะเบียน
- 08.30 น. -พิธีเปิดงาน
-พิธีเปิดโดย คณบดี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ดร.วัชรินทร์ อินทพรหม)
-หัวหน้าโครงการกล่าวรายงาน
(รองศาสตราจารย์ดร.ประจักษ์ ไม้เจริญ)
-ประธานกล่าวเปิดงาน
-ประธานสาขาวิชานาฏศิลป์และการละครมอบของที่ระลึกให้กับประธาน
- 09.00 – 12.00 น. -อภิปราย ความสำคัญของพิธีไหว้ครู
-วิทยากร
1.รองศาสตราจารย์อมรา กล้าเจริญ
2.อาจารย์สุรัตน์ชัย อมฤทธิ
- 12.00 น. -รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 – 15.00 น. -อภิปราย การรำเพลงหน้าพาทย์ประกอบพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์
-วิทยากร
1.รองศาสตราจารย์อมรา กล้าเจริญ
2.อาจารย์สุรัตน์ชัย อมฤทธิ
- 15.00 น. -สรุป อภิปราย ชักถาม เตรียมเวทีสำหรับการประกอบพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์

วันอาทิตย์ที่ 10 มีนาคม 2567

- 06.30 น. -ผู้ร่วมงานลงทะเบียนเข้านั่งประจำที่
-พิธีสงฆ์ พระสงฆ์ 9 รูปเจริญพระพุทธมนต์ ปะพรมน้ำมนต์ ถวายภัตตาหารเช้า ถวายปัจจัย พระสงฆ์เดินทางกลับ
- 08.00 น. -ตั้งเครื่องสังเวยบนเวทีอาหารคาว อาหารหวาน ผลไม้ และอุปกรณ์การประกอบพิธี
- 09.00 น. -ผู้ประกอบพิธีเชิญประธานจตุรปูเทียนบูชาพระรัตนตรัย
-ผู้ประกอบพิธีเชิญประธานจุดเทียนชัย
-ผู้ประกอบพิธีทำพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์

- ผู้ประกอบพิธีอ่านโองการเชิญครูเทพเจ้าต่างๆเข้าประจำที่
- ผู้ประกอบพิธีอ่านโองการเชิญครูเทพรับเครื่องสังเวคาว หวาน ผลไม้
- 12.00 น. -รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 น. -ผู้ประกอบพิธีทำพิธีครอบและเจิมให้กับผู้เข้าร่วมพิธี
- 14.00 น. -ผู้เข้าร่วมพิธีรำถวายมือ
- 15.00 น. -ผู้ประกอบพิธีทำพิธีส่งครูเทพเจ้ากลับ
- เสร็จพิธี
- ถ่ายภาพร่วมกัน

หมายเหตุ รับประทานอาหารว่างเวลา 10.30 น.ทั้งสองวัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏ
โครงการประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗

ชื่อโครงการ	ศูนย์การเรียนรู้การแสดงทางวัฒนธรรมและการสร้างเศรษฐกิจเพื่อชุมชนอย่างยั่งยืน
งบประมาณ	๙๐,๐๐๐ บาท
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	รองศาสตราจารย์ดร.ประจักษ์ ไม้เจริญ สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร

ส่วนที่ ๑ ความเชื่อมโยง ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ ๑)

- ๑) ด้านความมั่นคง
- ๒) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- ๓) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- ๔) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- ๕) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ๖) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ ๒)

- ประเด็น ๑ ด้านความมั่นคง - ประเด็น ๓ ด้านการเกษตร - ประเด็น ๕ ด้านการท่องเที่ยว - ประเด็น ๗ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล - ประเด็น ๙ ด้านเขตเศรษฐกิจพิเศษ - ประเด็น ๑๑ ด้านการพัฒนาศักยภาพ คนตลอดช่วงชีวิต - ประเด็น ๑๓ ด้านการเสริมสร้างให้ คนไทยมีสุขภาวะที่ดี - ประเด็น ๑๕ ด้านพลังทางสังคม - ประเด็น ๑๗ ด้านความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม - ประเด็น ๑๙ ด้านการบริหารจัดการ น้ำทั้งระบบ	- ประเด็น ๒ ด้านการต่างประเทศ - ประเด็น ๔ ด้านอุตสาหกรรมและการบริการ แห่งอนาคต - ประเด็น ๖ ด้านพื้นที่และเมืองน่าอยู่ อัจฉริยะ - ประเด็น ๘ ด้านผู้ประกอบการและวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ - ประเด็น ๑๐ ด้านการปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม - ประเด็น ๑๒ ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ - ประเด็น ๑๔ ด้านศักยภาพการกีฬา - ประเด็น ๑๖ ด้านเศรษฐกิจฐานราก ☒ ประเด็น ๑๘ ด้านการเติบโตอย่างยั่งยืน - ประเด็น ๒๐ ด้านการบริการประชาชนและ ประสิทธิภาพภาครัฐ

ประเด็น ๒๑ ด้านการต่อต้านการ

ทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประเด็น ๒๓ ด้านการวิจัยและพัฒนา

นวัตกรรม

ประเด็น ๒๒ ด้านกฎหมายและ

กระบวนการยุติธรรม

๑.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓

หมุดหมายการพัฒนา

มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย	
หมุดหมายที่ ๑	ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
หมุดหมายที่ ๒	ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน
หมุดหมายที่ ๓	ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก
หมุดหมายที่ ๔	ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง
หมุดหมายที่ ๕	ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค
หมุดหมายที่ ๖	ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน
มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม	
หมุดหมายที่ ๗	ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้
หมุดหมายที่ ๘	ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน
หมุดหมายที่ ๙	ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม
มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
☒ หมุดหมายที่ ๑๐	ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ
หมุดหมายที่ ๑๑	ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ	
หมุดหมายที่ ๑๒	ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต
หมุดหมายที่ ๑๓	ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

๑.๔ ยุทธศาสตร์กระทรวงอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

แพลตฟอร์มที่ ๑ การพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้

แพลตฟอร์มที่ ๒ วิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ท้าทายของสังคม

แพลตฟอร์มที่ ๓ การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขัน

แพลตฟอร์มที่ ๔ การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำการ
ปฏิรูประบบการอุดมศึกษา

๑.๕ ความเชื่อมโยงพันธกิจตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๘ ในการดำเนินงาน
เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ ให้กำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัย ดังต่อไปนี้

(๑) แสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย
และภูมิปัญญาสากล

(๒) ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สำนึกในความเป็นไทย มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น อีกทั้ง
ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การผลิตบัณฑิตดังกล่าว
จะต้องให้มีจำนวนและคุณภาพสอดคล้องกับแผนการผลิตบัณฑิตของประเทศ

(๓) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึก และความภูมิใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของ
ชาติ

(๔) เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนาและนักการเมืองท้องถิ่นให้มี
จิตสำนึกประชาธิปไตย คุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการบริหารงานพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นเพื่อ
ประโยชน์ของส่วนรวม

(๕) เสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและ
มาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง

(๖) ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
และองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

(๗) ศึกษาและแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการ
ดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมถึงการแสวงหาแนวทาง เพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการ การ
บำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

(๘) ศึกษา วิจัย ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริในการปฏิบัติภารกิจของ
มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

๑.๖ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

๑) เป้าหมาย และประเด็นการพัฒนา

เป้าหมายที่ ๑ ขจัดความยากจน (No Poverty)

เป้าหมายที่ ๒ ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับ
โภชนาการสำหรับทุกคนในทุกวัย (Zero Hunger)

เป้าหมายที่ ๓ สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพ
สำหรับทุกคนในทุกวัย (Good Health and Well Being)

เป้าหมายที่ ๔ สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุม
และเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
(Quality Education)

เป้าหมายที่ ๕ บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรี

- และเด็กหญิง (Gender Equality)
- เป้าหมายที่ ๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน (Clean Water and Sanitation)
- เป้าหมายที่ ๗ สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา (Affordable and Clean Energy)
- เป้าหมายที่ ๘ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน (Decent Work and Economic Growth)
- เป้าหมายที่ ๙ สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม (Industry, Innovation and Infrastructure)
- เป้าหมายที่ ๑๐ ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ (Reduced Inequality)
- เป้าหมายที่ ๑๑ ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิคุ้มกันและยั่งยืน (Sustainable Cities and Communities)
- เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน (Responsible Consumption and Production)
- เป้าหมายที่ ๑๓ เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น (Climate Action)
- เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Life Below Water)
- เป้าหมายที่ ๑๕ ปกป้อง ปันฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ (Life on Land)
- เป้าหมายที่ ๑๖ ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพรับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ (Peace Justice and Strong Institution)
- เป้าหมายที่ ๑๗ เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน (Partnerships for the Goals)

ส่วนที่ ๒ รายละเอียดโครงการ

๒.๑ หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มีหน้าที่ในการดำเนินงาน ๔ ด้านอันประกอบไปด้วย ด้านการจัดการเรียน การสอน การบริการวิชาการ การวิจัย และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม งานด้านการทำนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรมนับเป็นงานหนึ่งที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครมีชื่อเสียงปรากฏต่อสาธารณชน อันเนื่องมาจากมีคณะฯ และสาขาที่มีความรู้ความสามารถในด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ในการประเมินคุณภาพการศึกษา หากย้อนหลังไป ๕ ปีจะพบว่างานด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมนั้นมหาวิทยาลัยจะได้คะแนนอยู่ในระดับ ๕ (ดีมาก) ตลอดมา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นคณะที่มีสาขาวิชาต่างๆจำนวน ๑๖ สาขา และสาขาที่เกี่ยวข้อง กับการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมโดยตรง คือ สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร ซึ่งมีหน้าที่ผลิตบัณฑิตด้าน นาฏศิลป์และการละครออกสู่สังคม อีกทั้งยังบริการจัดการแสดงด้านวัฒนธรรมในหลายรูปแบบอาทิ การแสดงระบำ รำ ฟ้อน การแสดงพื้นเมือง การแสดงละคร การแสดงหุ่นละครเล็ก และการแสดงโขน ซึ่งการแสดงเหล่านี้เป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้จากครูสู่ศิษย์ที่เข้ามาเรียนในสาขาวิชา ในแต่ละปีการศึกษาจะมีการ แสดงออกสู่สายตาประชาชนทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดรวมถึงต่างประเทศด้วย

ในปัจจุบันการแสดงนาฏศิลป์นับเป็นการแสดงที่มีความสำคัญต่อสังคมและประเทศเป็นอย่างยิ่ง หาก พิเคราะห์ให้ดีจะพบว่าการแสดงทางวัฒนธรรมประเภทต่างๆล้วนทรงคุณค่าต่อชาติบ้านเมืองต่อประชาชนคนไทย การแสดงทางวัฒนธรรมมิได้ให้ประโยชน์แค่รับแต่ความบันเทิงเท่านั้นแต่ยังคงให้ข้อคิด คติเตือนใจ การนำไปสู่ การสร้างคุณงามความดีอีกด้วย

สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร ได้จัดกิจกรรมการแสดงออกเผยแพร่ต่อสาธารณชนอยู่เป็นประจำทุกปี การศึกษา การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจะมีชุมชน ชมรม สถาบันการศึกษาในเขตบางเขนที่เป็นเครือข่ายเข้าร่วมการ แสดงด้วยเสมอ อันก่อให้เกิดความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมของเขตบางเขน และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปตลอดจนการ จัดกิจกรรมแต่ละครั้งจะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากเครือข่ายอย่างดี ทำให้กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่จัดขึ้นประสบ ผลสำเร็จ เช่น การจัดการแสดงโขนเฉลิมพระเกียรติ การแสดงวิพิธทัศนา หรือการแสดงงานต่างๆที่จัดขึ้นในเขต บางเขน เป็นต้น อย่างไรก็ตามเมื่อมีการจัดกิจกรรมต่างๆขึ้นชุมชน ชมรม ได้รับเชิญให้เข้าร่วมกิจกรรม ชมรม ชุมชน ก็จะมาขอความช่วยเหลือจากสาขาวิชานาฏศิลป์และการละครให้ช่วยอนุเคราะห์ฝึกซ้อมเพื่อนำความรู้ไปจัดการ แสดงอยู่เสมอ จากการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมจึงได้มีการประชุมหารือกันอันประกอบด้วย ชมรมสตรีอนุรักษ วัฒนธรรมไทย ชมรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมผู้สูงอายุ ชุมชนหมู่บ้านเฉลิมสุขนิเวศน์ ๖ โรงเรียนไทยนิยม สงเคราะห์ โรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา ในการหาข้อสรุปการจัดกิจกรรมด้านศิลปะการแสดง และหารือถึงการ จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การแสดงทางวัฒนธรรมและการสร้างเศรษฐกิจเพื่อชุมชนอย่างยั่งยืน เพื่อดำเนินงานด้านการ เผยแพร่การแสดงและหารายได้ให้กับชุมชน โดยมีมติว่าขอจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้ความรู้กับเยาวชนและผู้สนใจ ด้านการแสดง และจัดกิจกรรมการแสดงประจำปีเพื่อส่งเสริม สืบสาน อนุรักษ์ วัฒนธรรมไทย รวมถึงการจัดหา รายได้จากการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวด้วย โดยขอความอนุเคราะห์ให้สาขาวิชานาฏศิลป์และการ ละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เป็นผู้ดำเนินงานให้และจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การแสดงทางวัฒนธรรม และการสร้างเศรษฐกิจเพื่อชุมชนอย่างยั่งยืน โดยใช้สถานที่ชุมชนหมู่บ้านเฉลิมสุขนิเวศน์ ๖ บ้านเลขที่ ๘๘ / ๑๓๙ ซอยรามอินทรา ๑๓ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร เป็นสถานที่จัดตั้งศูนย์ฯ เพื่อให้ความรู้และ สร้างสรรค์เศรษฐกิจให้กับชุมชน โดยจะจัดกิจกรรมอันประกอบด้วย การให้ความรู้ด้านการแสดงโขน การจัดการ แสดงโขน การจัดพิธีไหว้ครูครอบครุนาฏศิลป์ไทย และการสร้างเครื่องประดับการแสดงออกจำหน่าย

ที่ อว ๐๖๔๔.๐๓/๒๕๓

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๒๐

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นวิทยากร

เรียน รองศาสตราจารย์อมรา กล้าเจริญ

ด้วยสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จัดโครงการ “พิธีไหว้ครูนาฏศิลป์” ในครั้งนี้ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ยิ่ง จึงขอเชิญท่านเป็นวิทยากรในหัวข้อดังนี้

วันที่	หัวข้อ / สถานที่	เวลา
๙ มีนาคม ๒๕๖๗	อภิปรายความสำคัญของพิธีไหว้ครู	๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.
	อภิปราย การรำเพลงหน้าพาทย์ประกอบพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์ ณ ห้องประชุมชั้น ๖ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์ อินทรหม)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๕๔๔๘๔๖๐

โทรสาร ๐๒-๕๔๔-๖๘๑๓

ที่ อว ๐๖๔๔.๐๓/๒๕๔

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๒๐

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นวิทยากร

เรียน อาจารย์สุรัตน์ชัย อมฤทธิ

ด้วยสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จัดโครงการ “พิธีไหว้ครูนาฏศิลป์” ในครั้งนี้ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ยิ่ง จึงขอเชิญท่านเป็นวิทยากรในหัวข้อดังนี้

วันที่	หัวข้อ / สถานที่	เวลา
๙ มีนาคม ๒๕๖๗	อภิปรายความสำคัญของพิธีไหว้ครู	๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.
	อภิปราย การรำเพลงหน้าพาทย์ประกอบพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์ ณ ห้องประชุมชั้น ๖ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์ อินทพรหม)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๕๔๔๘๔๖๐

โทรสาร ๐๒-๕๔๔-๖๘๑๓

ตอนที่ 2
วิธีการประเมิน

การประเมินโครงการ

โครงการจัดพิธีไหว้ครู

วันที่ 9-10 กุมภาพันธ์ 2567 เวลา 7:00 – 15:00 น.

ณ ห้องประชุมชั้น 6 อาคาร 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ตารางที่ 1 แสดงค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โครงการการจัดพิธีไหว้ครู วันที่ 9-10 กุมภาพันธ์ 2567 เวลา 7:00 – 15:00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 6 อาคาร 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ลักษณะทางประชากรศาสตร์		ความถี่	ร้อยละ
เพศ	ชาย	67	34.83
	หญิง	158	65.16
การศึกษา	9-15	24	4.49
	16-21	30	8.98
	22-28	98	47.19
	29-35	48	31.46
	อื่น ๆ	28	7.86
	การศึกษา	ประถมศึกษาตอนต้น	7
ประถมศึกษาตอนปลาย		15	16.85
มัธยมศึกษาตอนต้น		6	7.86
มัธยมศึกษาตอนปลาย		8	10.11
ปวช.		87	21.34
ปวส.		4	4.40
ปริญญาตรี		92	22.47
อื่น ๆ		6	7.86
อาชีพ	นักเรียน	93	52.80
	นักศึกษา	95	16.85
	ข้าราชการ	5	5.61
	ครู	7	7.86
	อาจารย์	5	5.61
	อื่น ๆ	10	11.23

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นต่อโครงการการจัดพิธีไหว้ครู วันที่ 9-10 กุมภาพันธ์ 2567 เวลา 7:00 – 15:00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 6 อาคาร 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ในด้านวิทยาการ / ด้านสถานที่ / ระยะเวลา / อาหาร / ด้านการให้บริการ / ความรู้ความเข้าใจ / การนำไปใช้ต่อการเข้าร่วมโครงการ

ด้านวิทยาการ / ด้านสถานที่ / ระยะเวลา / อาหาร / ด้านการให้บริการ / ความรู้ความเข้าใจ / การนำไปใช้ต่อการเข้าร่วมโครงการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
ด้านวิทยาการ			
1. การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน	4.64	0.69	มากที่สุด
2. ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา	4.62	0.65	มากที่สุด
3. การเชื่อมโยงในการอภิปราย	4.18	0.27	มาก
4. มีความครบถ้วนของเนื้อหาในการอภิปราย	4.64	0.69	มากที่สุด
5. การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้	4.33	0.44	มาก
6. เอกสารประกอบการบรรยายเหมาะสม	4.33	0.44	มาก
	4.48	0.51	มาก
ด้านสถานที่ / ระยะเวลา / อาหาร			
1. สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม	4.64	0.69	มากที่สุด
2. ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์	4.64	0.69	มากที่สุด
3. ระยะเวลาในการอบรม / สัมมนามีความเหมาะสม	4.33	0.44	มาก
4. อาหารและอาหารว่างมีความเหมาะสม	4.00	0.20	มาก
ด้านการให้บริการ			
1. การบริการมีความรวดเร็ว	4.38	0.71	มาก
2. การประสานงานของเจ้าหน้าที่โครงการ	4.89	0.55	มากที่สุด
3. การอำนวยความสะดวก	4.68	0.74	มากที่สุด
4. การให้คำแนะนำหรือตอบคำถามของเจ้าหน้าที่	4.28	0.55	มาก
	4.56	0.68	มากที่สุด
ด้านความรู้ความเข้าใจ			
1. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ ก่อน การอบรม	4.18	0.27	มาก
2. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ หลัง การอบรม	4.62	0.65	มากที่สุด
3. สามารถบอกประโยชน์ของการจัดกิจกรรมได้	4.64	0.69	มากที่สุด
4. สามารถบอกข้อดีของการจัดกิจกรรมได้	4.33	0.44	มาก
5. สามารถอธิบายรายละเอียดความรู้ของการอบรม	4.33	0.44	มาก
6. สามารถจัดระบบความคิด / ประมวลความคิดสู่การพัฒนา งานอย่างเป็นระบบ / มีความรักความผูกพันต่อกันกำเนิด ของตนเอง	4.64	0.69	มากที่สุด
	4.45	0.52	มากที่สุด
ด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์			
1. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ในการปฏิบัติงานได้	4.18	0.27	มาก
2. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ / ถ่ายทอดแก่ชุมชนได้ / แสดงในที่สาธารณะชนได้	4.64	0.65	มากที่สุด
3. มีทักษะการปฏิบัติสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่าง ดี	4.64	0.65	มากที่สุด
	4.38	0.71	มาก

ด้านวิทยากร / ด้านสถานที่ / ระยะเวลา / อาหาร / ด้านการให้บริการ / ความรู้ความเข้าใจ / การนำไปใช้ต่อการเข้าร่วมโครงการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
4. มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้	4.64	0.65	มากที่สุด
5. รู้จักยอมรับผู้อื่นสามารถพัฒนาจิตใจจัดการกับอารมณ์ความรู้สึกและการได้รู้จักตนเอง	4.56	0.68	มากที่สุด
สรุประดับในการเข้าร่วมโครงการ	4.49	0.59	มาก

สรุปผลการประเมิน ความคิดเห็นต่อโครงการการจัดพิธีไหว้ครู วันที่ 9-10 กุมภาพันธ์ 2567 เวลา 7:00 – 15:00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 6 อาคาร 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ในด้านวิทยากร / ด้านสถานที่ / ระยะเวลา / อาหาร / ด้านการให้บริการ / ความรู้ความเข้าใจ / การนำไปใช้ต่อการเข้าร่วมโครงการ

1. ด้านวิทยากร พบว่า ความคิดเห็นภาพรวมต่อด้านวิทยากร มีความครบถ้วนของเนื้อหาในการอภิปราย และการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน พบว่าอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D= 0.69) เป็นสองลำดับแรก ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา พบว่าอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D= 0.65) การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้และเอกสารประกอบการบรรยายเหมาะสม พบว่าอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D= 0.44) และการเชื่อมโยงในการอภิปราย พบว่าอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D= 0.27) ตามลำดับ

2. ด้านสถานที่ / ระยะเวลา / อาหาร พบว่า ความคิดเห็นในภาพรวมด้านสถานที่ / ระยะเวลา / อาหาร พบว่า สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม และความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ พบว่าอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D= 0.69) ระยะเวลาในการอบรม / สัมมนามีความเหมาะสม พบว่าอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D= 0.44) อาหารและอาหารว่างมีความเหมาะสม พบว่าอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D= 0.20) ตามลำดับ

3. ด้านการให้บริการ พบว่า ความคิดเห็นในภาพรวมด้านการให้บริการ พบว่า การประสานงานของเจ้าหน้าที่โครงการ อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D= 0.55) รองลงมา คือ การอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D= 0.74) การบริการมีความรวดเร็ว อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D= 0.71) และการให้คำแนะนำหรือตอบคำถามของเจ้าหน้าที่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D= 0.55) ตามลำดับ

4. ด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่า ความคิดเห็นในภาพรวมด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่า สามารถบอกประโยชน์ของการจัดกิจกรรมได้ และสามารถจัดระบบความคิด / ประมวลผลความคิดสู่การพัฒนางานอย่างเป็นระบบ / มีความรักความผูกพันต่อถิ่นกำเนิดของตนเอง อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D= 0.69) รองลงมา ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ หลัง การอบรม อยู่ในระดับ มากที่สุด มากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D= 0.65) สามารถบอกข้อดีของการจัดกิจกรรมได้และสามารถอธิบายรายละเอียดความรู้ของการอบรม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} =$

4.33, S.D= 0.44) และความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ ก่อน การอบรม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D= 0.27) ตามลำดับ

5. ด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ พบว่า ความคิดเห็นในภาพรวมในด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ พบว่า สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ / ถ่ายทอดแก่ชุมชนได้ / แสดงในที่สาธารณะชนได้ มีทักษะการปฏิบัติสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างดี และรู้จักยอมรับผู้อื่นสามารถพัฒนาจิตใจจัดการกับอารมณ์ความรู้สึกและการได้รู้จักตนเอง อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D= 0.65) มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D= 0.71) และ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D= 0.71) ตามลำดับ

สรุป ความคิดเห็นต่อโครงการการจัดพิธีไหว้ครู วันที่ 9-10 กุมภาพันธ์ 2567 เวลา 7:00 – 15:00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 6 อาคาร 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ($\bar{X} = 4.49$, S.D= 0.59) อยู่ในระดับ มาก

หมายเหตุ	เกณฑ์ โดยคิดคะแนนและเกณฑ์เป็นดังนี้		
	ระดับน้อยที่สุด	มีค่าคะแนน	1
	ระดับน้อย	มีค่าคะแนน	2
	ระดับปานกลาง	มีค่าคะแนน	3
	ระดับมาก	มีค่าคะแนน	4
	ระดับมากที่สุด	มีค่าคะแนน	5

ค่าคะแนนเฉลี่ยมีเกณฑ์ดังนี้			
คะแนนค่าเฉลี่ย	1.00-1.50 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ	น้อยที่สุด
คะแนนค่าเฉลี่ย	1.51-2.50 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ	น้อย
คะแนนค่าเฉลี่ย	2.51-3.50 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ	ปานกลาง
คะแนนค่าเฉลี่ย	3.51-4.50 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ	มาก
คะแนนค่าเฉลี่ย	4.51-5.00 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ	มากที่สุด

ตอนที่ 3

สรุปผลการประเมินโครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

แบบสรุปโครงการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
รหัสโครงการ 4-108-314-2110

เรียน คณบดี ผ่าน รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผนงาน

เอกสารแนบ เล่มรายงานและแบบประเมินผล
 รูปภาพ คำสั่งแต่งตั้ง เอกสารขออนุมัติงบประมาณและจัดกิจกรรม
 อื่น ๆ .....

ข้าพเจ้า ..... รองศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ ไม้เจริญ.....

ผู้รับผิดชอบโครงการ โครงการการจัดพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์ สาขาวิชา นาฏศิลป์และการละคร.....

สรุปรายงานโครงการมีรายละเอียดดังนี้

1) วัน - เวลา /สถานที่ ดำเนินการ ..... 9-10 มีนาคม 2567.....

2) ผลการดำเนินงานโครงการ (รายงานผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดความสำเร็จ)

2.1 การบรรลุดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPI)

KPI (ที่ระบุในโครงการ)	ผลการประเมินของ KPI		หลักฐานประกอบ/คำอธิบายความสำเร็จ
	บรรลุ	ไม่บรรลุ	
1) ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 50 คน และประชาชนได้รับความรู้เรื่อง พิธีไหว้ครูนาฏศิลป์และสามารถนำความรู้ไป ถ่ายทอดให้กับเยาวชนได้อย่างถูกต้อง	✓		แบบสอบถาม
2) ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ : จัดพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์	✓		สามารถจัดพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์ให้แก่ คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้การแสดง ทางวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์เศรษฐกิจ เพื่อชุมชนอย่างยั่งยืน คณาจารย์ นักศึกษา และประชาชนผู้สนใจ

2.2 การใช้จ่ายงบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับ ..... 90,000 ..... งบที่เบิกจ่าย ..... 90,000 ..... คงเหลือ ..... - .....

2.3 ผลผลิต

คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้การแสดงทางวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์เศรษฐกิจเพื่อชุมชนอย่างยั่งยืนคณาจารย์ นักศึกษา และประชาชนผู้สนใจ ได้เข้าร่วมพิธีไหว้ครู

2.4 ผลลัพธ์ของโครงการผู้เข้าร่วมกิจกรรมและประชาชนได้รับความรู้เรื่องพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์และสามารถ นำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับเยาวชนได้อย่างถูกต้อง

2.5 ผลกระทบ

3) ปัญหาและอุปสรรค

สถานที่ที่มีความคับแคบ

4) ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินงานโครงการครั้งต่อไป
เห็นควรให้จัดกิจกรรมในทุกปีเพื่อการศึกษาและชุมชน

5) รูปภาพประกอบ (เอกสารแนบ)

5.1) เอกสารให้ความรู้เรื่องพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์ไทย

5.2) รูปภาพประกอบการจัดกิจกรรมพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์ไทย

5.3) รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ศูนย์การเรียนรู้การแสดงทางวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์เศรษฐกิจเพื่อชุมชนอย่างยั่งยืน
จัดพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์ไทยในวันที่ 9 – 10 มีนาคม 2567 ณ ห้องประชุมชั้น 6 อาคาร 3 คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ผู้ประกอบพิธี หม่อมหลวงพงศสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์

ผู้เข้าร่วมพิธี คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้การแสดงทางวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์เศรษฐกิจ
เพื่อชุมชนอย่างยั่งยืน คณาจารย์ นักศึกษา นักเรียน และประชาชนทั่วไป

พิธีไหว้ครูนาฏศิลป์ไทย

การไหว้ครูนับเป็นวัฒนธรรมไทยแบบหนึ่ง เป็นขนบธรรมเนียมอันดีงามในส่วนที่เกี่ยวกับกิริยา
มายาท สัมมาคารวะ และมีส่วนที่จะโน้มน้าวจิตใจมนุษย์ให้รักษาคุณความดี รักษาวิทยาการสืบเนื่องไปด้วยดี
ทั้งยังจงใจให้เป็นผู้มีนิสัยอ่อนโยนไม่แข็งกระด้าง

การไหว้ครู คือ การแสดงถึงความเคารพทศเวทิต่างท่านบูรพาจารย์และครูบาอาจารย์ ผู้ซึ่งได้
ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ ศิษย์ในฐานะผู้สืบทอดมรดกทางวิชาการ จึงพร้อมใจกันปวารณาตนรับการถ่ายทอด
วิชาความรู้ด้วยความวิริยะอุตสาหะมานะอดทน เพื่อจะได้เป็นความรู้ติดตัวนำไปประกอบอาชีพ เพื่อสร้าง
ความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ตนเองในภายภาคหน้า

ประวัติการไหว้ครู

การประกอบพิธีไหว้ครูนั้นได้มีการกำหนดระเบียบแบบแผน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติโดยการ
บอกเล่าต่อๆ กันมาเป็นมุขปาฐะ ตำราพิธีไหว้ครูและครอบโขน-ละครของไทยมีอยู่ ๒ ฉบับ คือ สมุดไทยมี
จำนวน ๓ เล่ม แต่คงเหลือเพียงเล่ม ๒ เล่มเดียว ส่วนเล่ม ๑ และ เล่ม ๓ หายไป มีนักปราชญ์ได้รวบรวมชำระ
ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราเป็นพิธีไหว้ครู
ครอบโขน-ละครฉบับหลวง ในรัชกาลที่ ๔ ส่วนอีกฉบับหนึ่งคือ สมุดไทย เล่ม ๒ ซึ่งหลงเหลือมาจากฉบับแรก
แล้วตีพิมพ์ใช้เป็นแบบฉบับของการทำพิธีไหว้ครูและครอบโขน-ละครในรัชกาลที่ ๖

ในสมัยรัชกาลที่ ๔ พิธีไหว้ครูละครหลวงได้เริ่มเมื่อวันพฤหัสบดี ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๖ พ.ศ.๒๓๙๗ ส่วน
การไหว้ครูนอกพระราชวังนั้นเริ่มมีมานานแล้ว เพราะได้ปฏิบัติกันเป็นประเพณีติดต่อกัน เช่น การฝึกหัดละคร
โนห์ราชาติรี เมื่อหัดรำเพลงครูได้แล้ว ครูจึงสอนให้ท่องบท เพราะละครโนห์ราชาติรียังใช้ร้องกลอนสด
(เหมือนอย่างเล่นเพลงลิเก) ไม่มีหนังสือบทย่างละครในกรุงเทพฯ แล้วสอนให้ร้องรำทำบทไปจนพอทำได้ ผู้ที่
เป็นครูหัดจึงพาไปให้ครูครอบเรียกว่า "เข้าครู"

พิธีไหว้ครูนั้นมีมาแต่โบราณ และมีอยู่ในแทบทุกสาขาอาชีพของคนไทย โดยเฉพาะในวงการศิลปนิพนธ์แล้วการไหว้ครูเป็นสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ นอกจากนี้ ยังเกี่ยวข้องกับลัทธิธรรมเนียมของการแสดงโขน-ละคร เพราะลักษณะพิเศษของโขน-ละครไทยนั้น นอกจากจะเป็นนาฏศิลป์และว่าเป็นลัทธิอีกอย่างหนึ่ง กล่าวคือ เป็นลัทธิมีพิธีกรรมของตนเอง และโดยเหตุนี้ นาฏศิลป์ไทยมีความผูกพันใกล้ชิดกับศาสนาฮินดูตั้งแต่นั้นมาในระแวกแรกเริ่ม ลัทธิธรรมเนียมของโขน-ละครไทยที่เกิดขึ้นต่อมาจึงหนักไปในทางไสยศาสตร์หรือศาสนาฮินดู เทพเจ้าอันเป็นที่นับถือในลัทธิโขน-ละครนี้ คือ พระเป็นเจ้าของศาสนาฮินดู ได้แก่ พระอิศวร พระนารายณ์ พระพรหม และพระพิฆเนศ นอกจากนั้นก็ยังมีเทพเจ้าอื่นๆ อีกบางองค์ เช่น พระพรคนธรรพ ผู้ซึ่งถือกันว่าเป็นใหญ่ในทางดนตรี รองลงมาได้แก่ ครูปรีชา ซึ่งมิว่าดฤที่เคารพแสดงออกด้วยหัวโขน ได้แก่ พระภรตฤช หัวโขนยักษ์ หัวโขนพระราม พระลักษมณ์ เทริดโนห์รา และรัดเกล้าอันเป็นศิราภรณ์ของนางกษัตริย์ ในเรื่องละครหัวโขนอื่นๆ ที่ใช้ในการแสดงนั้น ถือว่าเป็นวัตถุที่เคารพทั้งสิ้น จะจับต้องหรือตั้งไว้ที่ใดก็ต้องกระทำด้วยความเคารพ

ประเพณีโบราณ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ว่า ผู้ที่จะเป็นประธานประกอบพิธีไหว้ครูและพิธีครอบโขน ละคร ตลอดจนประสิทธิ์ประสาทให้ผู้หนึ่งผู้ใดเป็นประธานพิธีไหว้ครูสืบทอดไป จะต้องเป็นผู้ได้รับครอบโดยถูกต้องตามขั้นตอน เช่น ได้รับมอบตำราเครื่องโรง (อาวุธต่างๆ) จากครูซึ่งมีคุณสมบัติเป็นครู ผู้ที่ได้รับครอบสืบทอดมาก่อนแล้ว หรือได้รับพระราชทานครอบจากพระมหากษัตริย์ เพราะราชประเพณีไทยแต่โบราณถือว่า พระมหากษัตริย์เป็นสมมติเทพ ทรงพระบารมีเหนือเทพเจ้าผู้เป็นครูแห่งศิลปะทั้งหลาย ฉะนั้น การที่ทรงกระทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับศิลปะไม่ว่าจะเป็นพิธีไหว้ครู หรือพระราชทานครอบ หรือทรงประสิทธิ์ประสาทให้ประกอบกิจใดๆ ย่อมกระทำได้ และผู้ที่ได้รับพระราชทานครอบก็จะสามารถประกอบพิธีครอบผู้อื่นต่อไปได้

คุณสมบัติของครูผู้รับการคัดเลือก ให้ได้รับครอบให้เป็นประธานประกอบพิธีไหว้ครูและครอบนั้น ต้องเป็นบุรุษที่แสดงเป็นตัวพระ เพราะถือว่า ผู้แสดงเป็นตัวพระเท่ากับเทวดา ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปี เคยอุปสมบทมาแล้ว มีความประพฤติดี อยู่ในศีลธรรม มีความรู้ทางนาฏศิลป์ขั้นสูง มีความเชี่ยวชาญในการแสดง และมีศิษย์ที่ตนเองฝึกสอนจำนวนพอสมควร

พิธีครอบของกรมศิลปากร ครูผู้กระทำพิธีครอบได้สืบทอดมาเป็นระยะๆ ตั้งแต่พระยานัฏกานูรักษ (ทองดี สุวรรณภารต) หลวงวิลาศวงงาม (หรั่ง อินทรนัญ) และนายอาคม สายาคม และเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ หลังจากที่นายอาคม สายาคม ถึงแก่มรณกรรมแล้ว มิได้ครอบถ่ายทอดให้แก่ผู้ใด จึงหมดผู้ที่กระทำพิธีต่อไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานประกอบพระราชพิธีครอบประธานประกอบพิธีไหว้ครูโขน ละคร ตามแบบแผนราชประเพณีโบราณ ซึ่งได้ผนวกเอาพิธีต่อทำรำเพลงหน้าพาทย์องค์พระพิราพเข้าในวันนั้นด้วย พระราชพิธีกระทำในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๒๗ ณ ศาลาดุสิดาลัย พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ซึ่งเป็นพระราชพิธีที่มีความสำคัญสูงสุดของวงการนาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ไทย เป็นพระราชพิธีครั้งแรกของประเทศไทย นับเป็นประวัติศาสตร์ซึ่งไม่เคยมีมาก่อน

หัวโขนครูเทพเจ้าทางดนตรีและนาฏศิลป์

หัวโขนพระอิศวรแทนสมมติเทพองค์พระอิศวร ครูเทพเจ้าผู้สร้างโลก เป็นใหญ่ในหมู่เทพเจ้าทั้งหมด ทรงเป็นผู้ประทานศิลปวิทยาการทั้งหลายในโลกมนุษย์

ลักษณะหัวโขน หน้าพระสีขาว สวมมงกุฎน้ำเต้ากาบ นอกจากนี้ยังมีการทำมงกุฎเป็นยอดต่างๆ อีก เช่น ยอดน้ำเต้ากาบทรงปรี ยอดน้ำเต้ากาบทัดจันทร์ และยอดน้ำเต้ากาบปลายสะบัด เป็นต้น

หัวโขนพระนารายณ์แทนสมมติเทพองค์พระนารายณ์ครูเทพเจ้าผู้บริหารและรักษาโลก เป็นเทพเจ้าผู้รักษาความดี ทรงเป็นมหาเทพผู้ทรงรักษาวิชาการไว้ให้อยู่คู่โลก ลักษณะหัวโขน หน้าพระสีดอกตะแบก(สีชมพูอมม่วง) สวมมงกุฎยอดเดินหน หรือมงกุฎยอดชัย

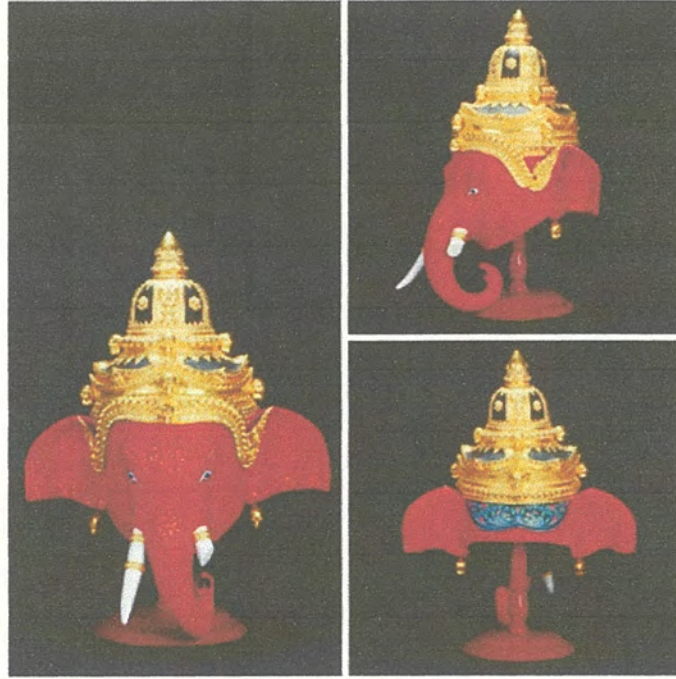
หัวโขนพระพรหมแทนสมมติเทพองค์พระพรหม ครูเทพเจ้าผู้สร้างโลก เป็นเทพเจ้าแห่งพรหมวิหาร เป็นใหญ่ในชั้นพรหม

ลักษณะหัวโขน หน้าพระสีขาว ๔ หน้า ชั้นแรกเป็นหน้าปกติ ๑ หน้า ชั้นที่ ๒ เป็นหน้าเล็ก ๓ หน้า สวมมงกุฎชัย นอกจากนี้ยังมีการทำอีกแบบคือมีหน้าปกติ ๑ หน้า และหน้าเล็ก ๓ หน้า เรียงไว้ตรงท้ายทอย สวมมงกุฎน้ำเต้า ๕ ยอด

หัวโขนพระอินทร์แทนสมมติเทพองค์พระอินทร์ ครูเทพเจ้าผู้ให้ความช่วยเหลือมนุษย์ เป็นใหญ่อยู่ในชั้นดาวดึงส์

ลักษณะหัวโขน หน้าพระสีเขียว สวมมงกุฎยอดเดินหน

หัวโขนพระพิฆเนศแทนสมมติเทพองค์พระพิฆเนศ ครูเทพเจ้าแห่งศิลปะ เป็นเทพเจ้าแห่งความรู้ สติปัญญา ศิลปศาสตร์ เป็นใหญ่เหนืออุปสรรคทั้งมวล และเป็นเทพผู้อยู่เหนือการรณา แต่งหนังสือ ลักษณะหัวโขน หน้าเป็นช้างสีส้มฤทธิ์(สีแดง) สวมเทริดยอดน้ำเต้า หรือมงกุฎยอดน้ำเต้า

หัวโขนพระวิสสุกรรมแทนสมมติเทพองค์ พระวิสสุกรรม ครูเทพเจ้าแห่งการช่าง การก่อสร้าง ทั้งช่างเขียนและช่างปั้น เป็นครูเทพเจ้าแห่งการดนตรีอีกองค์หนึ่ง

ลักษณะหัวโขน หน้าพระสีเขียว สวมเทริดยอดน้ำเต้า หรือมงกุฎยอดน้ำเต้า หรืออีกแบบหน้าพระสีเขียว หัวโล้น ที่ผมเขียนเป็นลายดอกไม้ หรือโพกผ้า

หัวโขนพระปรคนธรรพแทนสมมติเทพองค์ พระปรคนธรรพ ครูเทพเจ้าแห่งวิชาการดนตรี ทั้งดีดสีตีเป่า และขับร้อง ถือว่าเป็นบรมครูแห่งการดนตรี

ลักษณะหัวโขน มีหน้าสีนสนเสน(สีเขียวหรือสีเขียวใบแค) หัวโขนบางหัวจะมีลายเป็นวงทักษิณาวรรตที่ บริเวณใบหน้า มีลักษณะทำเป็นหน้าหนุ่ม และหน้าแก่ สวมชฎายอดบวชหรือชฎายอดฤาษี(ยอดดอกลำโพง) จอนหุมีแบบมนุษย์และแบบฤาษี หรือสวมมงกุฎยอดน้ำเต้า

หัวโขนพระปัญญาสิขรแทนสมมติเทพองค์ พระปัญญาสิขร ครูเทพเจ้าแห่งวิชาการดนตรีและขับร้อง
ลักษณะหัวโขน หน้าพระสีขาว สวมมงกุฎน้ำเต้า ๕ ยอด

หัวโขนพระพิราพแทนสมมติเทพองค์พระพิราพ ครูเทพเจ้าอสูรผู้ทรงฤทธิ์ เป็นบรมครูในการดนตรีและนาฏศิลป์ เป็นเทพเจ้าแห่งความตาย ความหายนะ และเป็นเทพเจ้าแห่งความประสพโชค ขจัดโรคภัย
ลักษณะหัวโขน เป็นยักษ์หน้าจาวตาล(หน้ากางคางออก) สีม่วงแก่ หรือสีน้ำรัก หรือสีทอง ปากแสดะ ตาจรเข้ หัวโล้น สวมกระบังหน้า

หัวโขนพระภคธฤาษีแทนสมมติเทพองค์ พระภคธฤาษี ครูเทพเจ้าแห่งการนาฏศิลป์ เป็นผู้แต่งคัมภีร์ภครตนานาฤทธศาสตร์ เป็นผู้จดจำทำรำจากพระพรหมนำไปสอนโอรสทั้ง ๑๐๐ คน เพื่อให้ไปเผยแพร่งยังโลกมนุษย์

ลักษณะหัวโขน จะทำเป็นหลายแบบ คือ มีหน้าสีทอง(นิยมมากกว่าหน้าสีอื่นๆ) สีลื่นจี๋แดง สีกลีบบัว สีเนื้อ และสีจันทร์ เป็นต้น ลักษณะจอนหูทำเป็นแบบครึ่งหางปลากับจอนหูแบบธรรมดาที่ใช้กับเทริด และบางครั้งก็ไม่ติดจอนหู ลักษณะใบหน้าจะทำเป็นแบบหน้าอ้วน หน้าผอม หน้ายี้ม หรือหน้าคู้ สวมเทริดหนังสือหรือเทริดยอดบายศรี ลักษณะของพินเป็นหน้ายี้มเห็นพินเต็มปากบาง เห็นแต่พินบน ๒ ซี่ หรือเห็นพินบน ๒ ซี่ พินล่าง ๒ ซี่ หรือไม่มีพิน

หัวโขนพระฤๅษีกไลโกฏแทนสมมติเทพองค์ พระฤๅษีกไลโกฏ ครูเทพเจ้าฝ่ายมนุษย์ ที่เป็นผู้จัดบันทึก และถ่ายทอดทำรำจาก พระอิศวร

ลักษณะหัวโขน ทำเป็นหัวฤๅษีหน้าเนื้อ สวมเทริดฤๅษียอดบายศรี หัวโขนบางหัวจะทำให้เขาโผล่ขึ้นมาอีกด้วย

หัวเทริดโนราห์แทนสมมติเทพครุละคร เป็นสัญลักษณ์ของครุละครประเภทแรกคือ โนราห์ ซึ่งเป็นศิราภรณ์ที่ใช้ได้ทั้งตัวพระ และตัวนาง

ลักษณะหัวเทริดโนราห์ เป็นเครื่องประดับศีรษะของตัวนายโรงหรือ โนราใหญ่หรือตัวยี่นเครื่อง ทำเป็นรูป มงกุฎอย่างเตี้ย มีกรอบหน้า มีด้ายมงคลประกอบ

ขอขอบคุณเจ้าของเอกสารที่นำมาลงเพื่อเป็นความรู้มีได้นำมาหารายได้จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้เท่านั้น ของทั้งหมดเป็นสมบัติของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ผลงานการสร้างสรรค์หัวโขนแบบโบราณ โดยครูสำเนียง ผดุงศิลป์ (ที่มา กองส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.10,3,67)

การไหว้ครู หรือการครอบ มอบ ดังที่กล่าวถึงกันอย่างเคร่งครัด ผู้ที่ไม่ได้ผ่านการครอบ การมอบ จะออกไปแสดงหรือ สอนใครหรือไปทำพิธีไหว้ครู ไม่ได้โดยเด็ดขาด ตามความเชื่อถือ ของศิลปินทั่วไป หรือเพลงหน้าพาทย์ใด ที่ครูไม่ได้ต่อให้ ถึงแม้ตัวเองเห็นคนอื่นรำแล้วจำได้ ก็ไม่สามารถรำได้ ถ้าขึ้นรำไปก็ อาจจะเจ็บไปต่าง ๆ นานา เช่น ปวดท้อง ปวดหัว ตัวร้อน กระทบกระชวยใจ บางคนสติฟั่นเฟือนไปก็มี

นอกจากนี้แล้วมีข้อห้ามต่างๆอีก ตามที่เล่าสืบต่อกันมามากมายหลายประการ เป็นต้นว่า ห้ามขึ้นบนเตียงเมื่อยังไม่ถึงถึงการแสดง ห้ามเจาะทะลวงตาหรือแก้ไขหน้าขนโดยลำพัง ห้ามนำอาวุธต่างๆ ที่ใช้ในการแสดงไปใช้เล่นกันเมื่อนอกเวลาการแสดง ห้ามข้ามอาวุธ ห้ามข้ามเครื่องดนตรี และอื่นๆอีกมากมาย เหล่านี้หากผู้แสดงไม่ปฏิบัติตามก็จะมีอาการเจ็บป่วยขึ้น โดยกะทันหันในระหว่างการแสดงเช่น ปวดท้อง ปวดหัว แน่นจุกเสียดโดยกะทันหัน เมื่อเกิดปัญหาเหล่านี้ครูก็มักจะสันนิษฐานว่า เป็นเพราะผู้นั้นผิดครู ต้องจูดรูปขอขมาลาโทษ และอาการเหล่านี้จะหายไป

ในปัจจุบันการมอบทำรำเพลงหน้าพาทย์ต่างๆของวิทยาลัยนาฏศิลป์ได้จัดเป็นหลักสูตรเป็นขั้นๆ ไป โดยมีได้คำนึงถึงฝีมือ ความรู้ และบทบาทการแสดง ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันหมด สุดแล้วแต่ใครจะมีปฏิภาณไหวพริบดี ถึงอย่างไรก็มีหลักเกณฑ์อยู่ว่า การมอบที่รำหน้าพาทย์นั้น จะรับมอบต้องเข้าพิธีครอบเสียก่อน จึงจะมอบได้และเมื่อรับมอบแล้ว ผู้ได้จะเก็บวิชาด้วยความเคารพบูชา หากดูหมิ่นเหยียดหยามไม่เคารพ ภัยอาจเกิดได้กับตัว หรือมีอันเป็นไปต่าง ๆ นานา

การแสดงมหรสพต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงโขน – ละคร ก็ต้องมีการไหว้ครู ซึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติและถือเป็นเคล็ดกลางในการปฏิบัติ เพื่อเคารพบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่เหล่าผู้ศึกษาทางนาฏศิลป์เรียกว่า ครู ไม่ว่าจะเป็นเทพเจ้าบนสวรรค์ ตลอดจนพระครูฤๅษีผู้ทรงญาณ จะถือว่าผู้ศึกษาทางนาฏศิลป์จะเต็มเปลี่ยนไปด้วยความกตัญญูทเวทิต่อครูอาจารย์ เพราะถูกปลูกฝังตั้งแต่เริ่มเรียน ฉะนั้นก่อนที่จะทำการฝึกหัดทำรำที่เรียกกันว่า การฝึกหัดเบื้องต้น เช่นเพลงช้า-เพลงเร็วของพระนาง การฝึกหัดแม่ท่าของยักษ์ ถึง ตลอดจนการฝึกหัดดนตรีนั้น ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดจากครู อาจารย์ จะนำดอกไม้ธูปเทียนมาเคารพเบื้องต้นก่อน โดยครู อาจารย์ จะเป็นผู้กล่าวนำในสิ่งที่เป็นมงคล เช่น ขอขมาลาโทษ ถ้าการฝึกหัดนั้นมีสิ่งผิดพลาด ขอภัยด้วย ขณะเดียวกันก็ขอให้จดจำได้ทุกกระบวนท่า และเมื่อมีการซ้อมจนเกิดความชำนาญ พอที่จะออกแสดงเป็น เสนายักษ์ เสนาสิง นางกำนัล หรือทางดนตรีร่วมวงบรรเลงโหมโรงได้จบ ก็ต้องทำการไหว้ครูและมอบเสียก่อน

การจัดพิธีไหว้ครูได้กำหนดให้ ทำการในวันพฤหัสบดี ซึ่งถือว่าเป็น วันครู เนื่องจากครู อาจารย์ทางด้านนาฏศิลป์- ดนตรีไทย ถือว่าหน้าพาทย์ต่างๆ เพลงและทำรำมีความศักดิ์สิทธิ์เป็นพิเศษ นั้นผู้แสดงและผู้บรรเลงจะต้องผ่านการไหว้ครู และครอบเสียก่อน มิฉะนั้นจะถือว่า ผิดครู หรือ แรงครู ด้วยเหตุนี้วิทยาลัยนาฏศิลป์ จึงกำหนดพิธีไหว้ครูและพิธีครอบขึ้นเป็นงานประจำปีละ๑ ครั้ง ฉะนั้นก่อนถึงวันไหว้ครูทางวิทยาลัยนาฏศิลป์จะต้องจัดเตรียมสถานที่ จัดศิระษะครู อาจารย์ มาตั้ง จัดหาเครื่องสังเวท พอถึงวันพฤหัสบดี ทุกสิ่งทุกอย่างพร้อมที่จะประกอบพิธีได้ ต้องมีการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา คือพิธีสงฆ์ พระสงฆ์เจริญพุทธมนต์ เลี้ยงอาหารพระสงฆ์ เสร็จแล้วอนุโมทนาอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล ให้แก่ครู อาจารย์ ตลอดจนเทพยดาต่างๆ ต่อจากนั้นก็เริ่มพิธีไหว้ครู การไหว้ครูนั้นผู้เป็นประธานประกอบพิธีไหว้ครู ได้จัดชั้นตอนไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ เชิญประธานในงานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ปี่พาทย์บรรเลงเพลงสาธุการ ซึ่งหมายถึงการบูชาพระรัตนตรัย

ขั้นตอนที่ ๒ ประธานผู้ประกอบพิธีไหว้ครู ซึ่งแต่งชุดขาวเข้ามาก็เริ่มต้นพิธี โดยเรียกเพลงหน้าพาทย์ ตามระดับดังนี้ (ช่วงนี้สมมุติผู้นำพิธีนั้นเป็นผู้อ่านโองการโดยการเชิญเทพยดา ครู อาจารย์ ซึ่งเปรียบเสมือนพราหมณ์ผู้ประกอบพิธีหลวง)

๑. หน้าพาทย์พราหมณ์ เข้าผู้ประจำพิธีเดินเข้าประจำพิธี
๒. มหาฤกษ์ จุดเทียนชัย
๓. สาธุการกลอง นมัสการพระรัตนตรัยและน้อมระลึกถึงคุณอาจารย์
๔. ตระเทวาประสิทธิ์ การเชิญเทวดา
๕. โหมโรง เป็นการโหมโรงเพลงช้า เพลงเร็วจนจบ
๖. ตระเชิญ เป็นการเชิญ ครู อาจารย์มาร่วมพิธี
๗. ตระพระนารายณ์ เป็นการเชิญพระนารายณ์
8. คุกพาทย์ เชิญครูยักษ์ใหญ่
9. ตระพระประโคนทัฬห เชิญพระประคุณธรรม
10. เสมอเถร เชิญพระฤๅษีต่างๆ
11. เทาะ การเดินทางของเทวดานางฟ้า
12. โคมเวียน เทวดานางฟ้ามาร่วมประชุมในพิธี
13. ช้าเพลงเร็ว เชิญครูพระนาง
14. แผละ เชิญครูพญาครุฑ
15. โไล่ เชิญบรรดาครู อาจารย์สัตยูจรทางน้ำ
16. กราวนอก เชิญครูลิง
17. รุกัน เดินทางมาเป็นขบวนใหญ่
18. เสมอข้ามสมุทร เดินทางเป็นกองทัพ

19. บาทสกุณี	เชิญครูพระ
20. กราวโน	เชิญครูยักษ์
21. เสมอมาร	เชิญพญายักษ์ใหญ่
22. เสมอผี	เชิญภูตผีปีศาจ
23. พระพิราบเต็มองค์	เชิญครูพระพิราบ
24. ตระสันนิบาต	เชิญครู อาจารย์ ตลอดจนเทวดานาฟ้าเข้าร่วมพิธี
25. เชิด	เทวดา นางฟ้า เดินทางมา
26. นั่งกิน	ครูกำลังกินเครื่องสังเว
27. เช่นเหล่า	ครูกำลังเสพสุรา

หลังจากประธานได้กำลังอ่านโองการเชิญ เทพยดา ครู อาจารย์ มาถึงสถิตในพิธีและนั่งกินเครื่องสังเวกันแล้ว ประธานในพิธีจะดำเนินการขั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ ๓ ประธานในพิธีสมมุติตัวเองเป็นพระภรตฤๅษี โดยการอัญเชิญศิระษะตัวเองถือไม้เท้าเดินออกมา และหันหน้ามาทางโต๊ะเครื่องสังเว และหน้าครูต่างๆ ปี่พาทย์จะบรรเลงเพลงหน้าพาทย์ **ดำเนินพราหมณ์** หรือพราหมณ์เข้า สุดแล้วแต่ประธานพิธีจะเรียก เพราะประธานพิธีบางคนไม่ได้เพลงหนึ่งเพลงใดก็จะเรียกเพลงที่ตนเองได้มา เมื่อรำเพลงจบ แล้วก็หันมาถามบรรดาสาธุศิษย์ว่า **บรรดาศิษย์เก่าและศิษย์ใหม่มาพร้อมกันแล้วหรือ บรรดาสาธุศิษย์ก็จะขาดรับพร้อมกันว่า พร้อมแล้วเจ้าคะ - ครับ** องค์พระฤๅษีก็ขึ้นประทับบนแท่น แล้วก็ดำเนินการต่อไป คือ การมอบ การครอบ

ครอบ หมายถึง ผู้ฝึกจะต้องเข้าพิธีไหว้ครูประจำปี โดยจะต้องเตรียม ชันน้ำ ผ้าเช็ดหน้า เงินก้านัล ๑๒ บาท พร้อมดอกไม้ธูปเทียน นำเข้าไปกราบประธานไหว้ครู ซึ่งสมมุติเป็นครูใหญ่ หรือครูฤๅษี เมื่อประธานรับขันดอกไม้ธูปเทียน พร้อมกับเงินก้านัลแล้ว ประธานจะนำหน้าเทริด พระพิราบ , หน้าฤๅษี , หน้าพระราม พระลักษมณ์ ยกขึ้นครอบศิระษะแต่ละศิระษะจนครบแล้วจึงเจิมหน้า ทัดใบไม้เงิน ทอง นาด ห่อด้วยหญ้าแพรก ทัดหู มอบสายสิญจน์มงคลครอบศิระษะ สุดท้ายพรมน้ำมนต์ เป็นอันเสร็จพิธีครอบ

การมอบจะปฏิบัติเช่นเดียวกับการครอบ แต่ต้องเพิ่มเงินก้านัลเป็น ๑๒ บาท จะได้รับมอบ คทา , พระขรรค์ , หอก , ศร ผู้รับมอบก็จะอุมอาวุธ ต่างๆนี้ถือออกไป ก็เป็นอันว่าผู้ที่ได้รับมอบ ไปนั้นสามารถเป็นครูผู้สอนนาฏศิลป์ต่อไปได้ หรือว่าท่านใดเป็นครูเห็นว่าสมควรที่จะมอบวิชาไหว้ครูให้ ก็มอบสมมุติตำราให้ไว้เพื่อ เป็นประธานไหว้ครูสืบกันไป เมื่อทำการครอบมอบเสร็จ แล้วลูกศิษย์หรือครู อาจารย์ผู้เข้าร่วมพิธี จะทำการสร่งน้ำเทวรูป แล้วลุกขึ้นรำถวายมือตามวิชาเอกของตน เช่น ถ้าหัดเป็นตัวพระ ตัวนาง ก็รำเพลงข้า - เพลงเร็ว ถ้าหัดยักษ์ ลิง ก็ออกรำกราวนอก กราวโน หรือ แม่ท่ายักษ์ แม่ท่าลิง เพื่อเป็นการแสดงวิชา กิ่งคารวะครูไปในตัว

เมื่อจบการมอบและครอบแล้ว พระฤๅษีก็จะเดินออกมายืน และกล่าวคำอำลาและให้ศีลให้พรแก่บรรดาลูกศิษย์ทุกคน และเดินออกจากโรงพิธีด้วย เพลง พราหมณ์ออก และก็ติดตามด้วยเพลงหน้าพาทย์ ต่างๆ เช่น

๑. โปรยข้าวตอกดอกไม้ หมายถึง ครูและศิษย์รำแล้ว โปรยข้าวตอกดอกไม้เป็นการอวยชัย

๒. เชิด หมายถึง ครูกลับตามสำนักที่อยู่

๓. พระเจ้าลอยถาด หมายถึง เครื่องสังเวทที่เหลือ ก็ไปใส่ถาดลอยไปเป็นอาหารสัตว์ต่อไป

๔. กรรารำ หมายถึง แสดงความยินดีที่พิธีการลุล่วงไปด้วยดี

๕. เชิด หมายถึง เสร็จพิธีการ

จากการที่กล่าวถึงเพลงหน้าพาทย์ประกอบพิธีไหว้ครู มีข้อสังเกตประการหนึ่งก็คือ การเรียนเพลงหน้าพาทย์ของผู้เป็นประธานจะเรียกไม่ค่อยจะเหมือนกัน เพราะผู้เป็นประธานประกอบพิธีแต่ละท่าน ของกรมศิลปากรก็ได้รับพระราชทานตำราเล่มเดียวกัน

โครงการพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์
วันที่ 9- 10 มีนาคม 2567 ณ ห้องประชุมชั้น 6 อาคาร 3
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

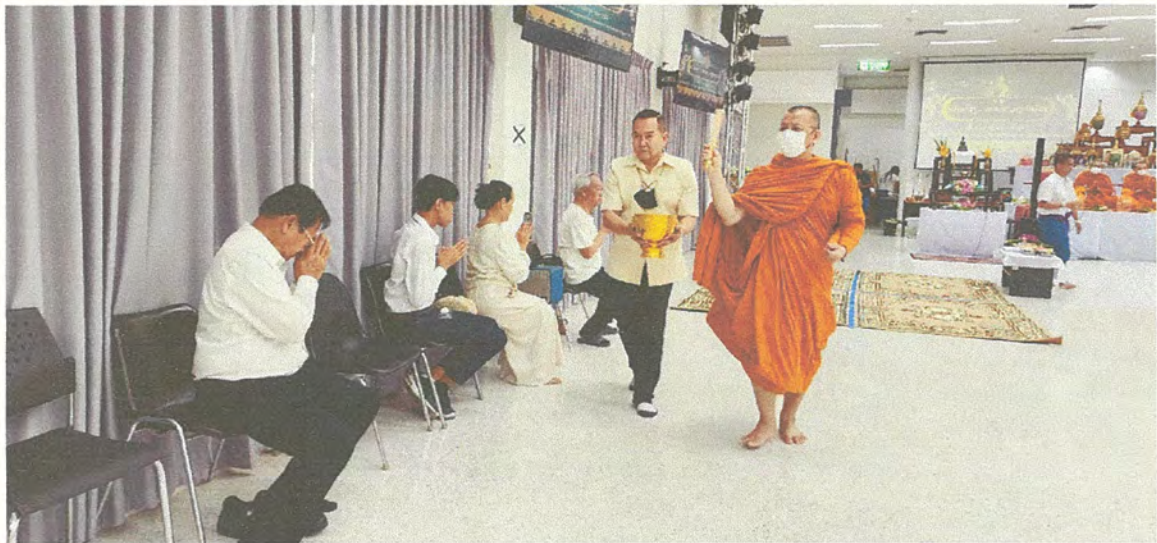

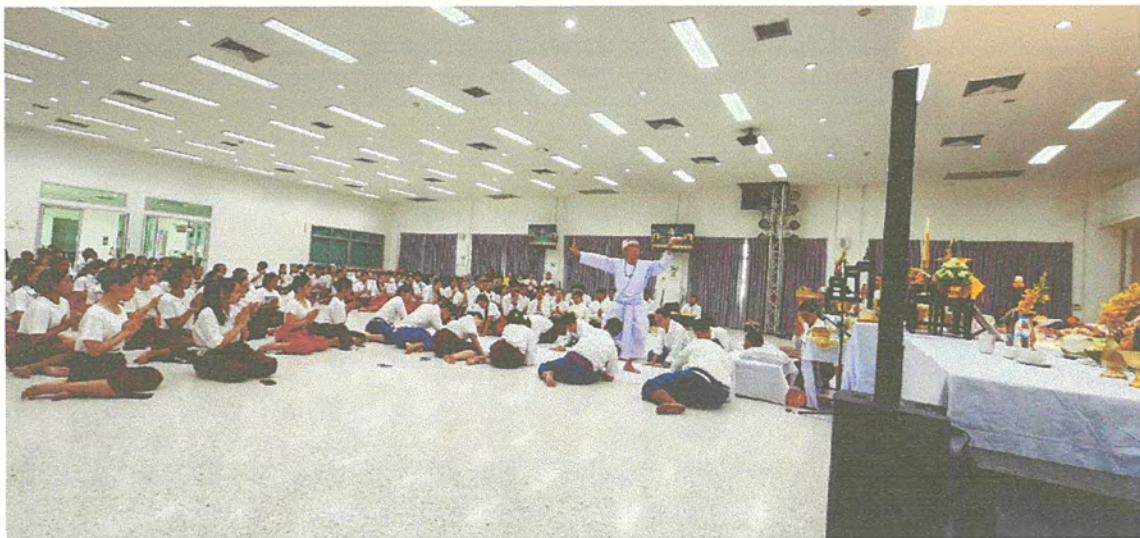

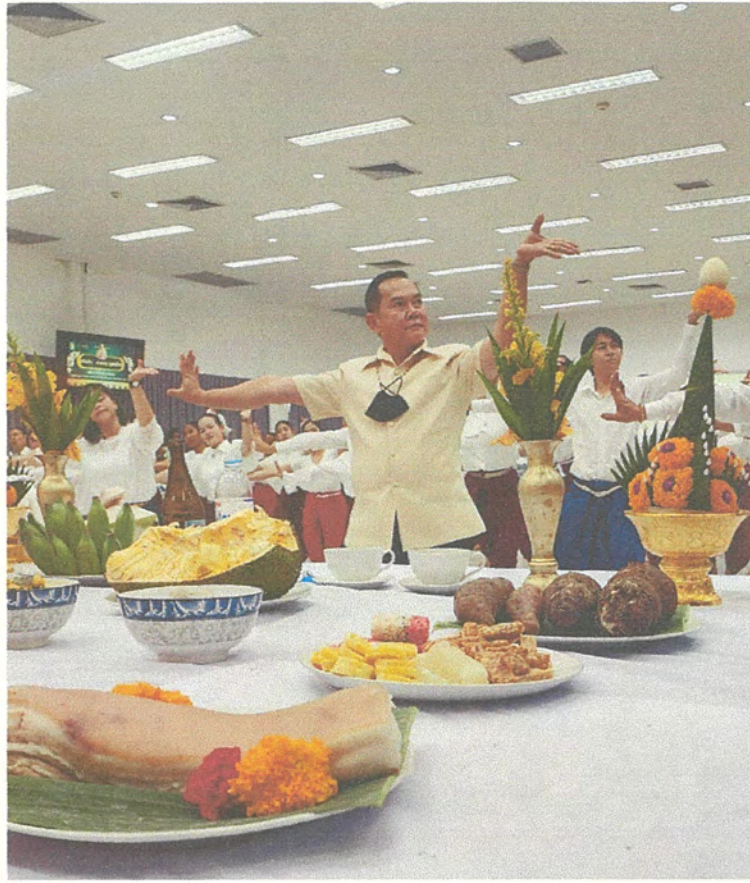

สรุปผลการจัดกิจกรรมจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีดังนี้

1. นางเจริญ ภูมิสุวรรณ หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้การแสดงทางวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์เศรษฐกิจเพื่อชุมชนอย่างยั่งยืน กล่าวว่า การจัดกิจกรรมครั้งนี้เป็นกิจกรรมที่ดีมีคุณค่า มีประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะผู้ที่เป็นนักศิลปะจะเกิดขวัญกำลังใจมีความมั่นใจในการออกแสดงตามงานต่างๆขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครที่เห็นความสำคัญของเรื่องงานวัฒนธรรม
2. รองศาสตราจารย์สมชาย พูลพิพัฒน์ อาจารย์ ได้กล่าวว่าวันนี้นับเป็นวันที่ดีที่สุดของขานักศิลปะ โดยเฉพาะรุ่นคุณป้าทั้งหลายที่ได้มีโอกาสได้เข้าพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์เพราะเห็นว่าป้าๆในศูนย์การเรียนรู้ฯ จัดการแสดงบ่อยถ้าได้เข้าพิธีรับการครอบครูจะเป็นสิริมงคลกับตนเองและจะเกิดความภาคภูมิใจด้วยยอดเยี่ยมมากครับนับเป็นกิจกรรมเพื่อสังคมโดยเฉพาะเลยและทรงคุณค่ายิ่ง
- 3.นางบุญเยี่ยม บุญเลิศ คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้การแสดงทางวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์เศรษฐกิจเพื่อชุมชนอย่างยั่งยืน กล่าวว่า พิธีไหว้ครูในวันนี้มีความสมบูรณ์แบบมากจัดได้ดีมีการบริหารจัดการได้อย่างเป็นระบบ ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยที่จัดงานนี้เพื่อสังคมและตัวเองสามารถนำความรู้ที่ได้รับทั้งสองวันไปถ่ายทอดให้กับเพื่อนๆลูกๆหลานๆได้เข้าใจถึงวัฒนธรรมของไทยได้เป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณแทนทุกท่าน
- 4.นางสาวบุษกร เรืองวัฒน์ นักศึกษา ได้กล่าวว่า ตนเองเรียนนาฏศิลป์แต่ในปียังไม่ได้ไหว้ครูนาฏศิลป์เลยได้ทราบจากประกาศในไลน์จึงขอมาเข้าร่วมและรู้สึกชื่นชมที่มหาลัยนี้จัดงานได้เป็นอย่างดีมีการต้อนรับคนภายนอกอย่างอบอุ่นขอให้จัดอีกทุกปีและจะขอมาร่วมด้วยทุกปีเลย
- 5.แพทย์หญิงนงนาฏ โคตระวีระ เป็นแพทย์โรงพยาบาลพระมงกุฎ กล่าวว่า ได้ทราบข้างจากเพื่อนที่เป็นคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้การแสดงทางวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์เศรษฐกิจเพื่อชุมชนอย่างยั่งยืน ว่าจะมีจัดพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์ที่นี้จึงพาตัวเองและหลานสาวที่ชอบเรียนนาฏศิลป์และออกแสดงรำบ่อยๆมาเข้าพิธีดีใจที่มาแล้วมีการต้อนรับเป็นอย่างดีอบอุ่นปีหน้าจะมาใหม่
- 6.นางเรไร หนูอุดม คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้การแสดงทางวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์เศรษฐกิจเพื่อชุมชนอย่างยั่งยืน กล่าวว่า พิธีไหว้ครูนาฏศิลป์ที่จัดขึ้นสุดยอดมากทุกอย่างเหมาะสมและได้รับความรู้วิทยากรให้ความรู้ดีท่านดร.ประจักษ์ ไม้เจริญก็ต้อนรับพวกเราด้วยความสุขจริงๆได้ประโยชน์มากมายเลยขอให้จัดอีกเพราะตนเองชอบรำและรำบ่อยหากได้ไหว้ครูนาฏศิลป์ก็จะมีเชื่อมั่นในตนเองได้เป็นอย่างดีสุดยอดที่สุดพระนคร